

Opica in ura.

(Basen.)

Opica je gledala urarja, kako popravlja ure, in si je mislila, da bi tudi njej to delo šlo dobro od rok. Ko je bil necega dne urar iz dóma, skoči opica skozi okno v delarnico.

Tu
najde na
mizi uro
z zlato
veržico.
Takój si
jo obesi
okolu
vratú ter
jo začne
občudo-
vati od
vseh
strani.
Nato

reče:
„Kaj
neki je
tej uri?
Zdi se
mi, da
ni v pra-
vem
redu.“
Odpře
uro ter
začne
kazalo
ravnati
in obra-

čati. Potem si jo nastavi k ušesu ter posluša, da li gre dobro. A zopet jej ni po godu. „Še nekaj jej manjka,“ reče, ter vzame kladivec in nabija po uri, da jo popolnem razbije.

Tako se godi vsacemu, kdor se peča s stvarmi, katerih ne umeje. Zatorej otroci, pustite v miru vse, kar ni vašega in ne spuščajte se v stvari, katerih ne razumete.

— d.

Mačka in psi.

(Basen.)

Mačka se zmuzne v kuhinjo in ukrade klobaso. Iz kuhinje se vračajoč ugleda tri domače pse, ki jo pázijo. Bili so to Lisec, Jéz in Hektor. Mačka se zeló prestraši, boječ se, da bi je psi ne izdali in Bog se usmili potem čez njo in njeno kožo. Kako naj bi se temu izognila?

Stopi najpred k Hektorju ter mu tiho na uho pošeptá: „Ljubi moj Hektor! Bodi tiho ter nikomur ne povédi, kaj sem storila in dam tudi tebi kos klobase.“ Hektor poduha klobaso, vidi, da je dobra in reče: „Bodi, kakor želiš, jaz bodem tiho.“

Nato stopi k Liscu in mu reče: „Ljubi moj Lisec! Bodi tiho ter ne povédi nikomur, da sem klobaso ukradla. Ako mi obljubiš, da češ molčati, tudi tebi dam kos klobase.“ Lisec poduha klobaso, vidi, da je dobra in reče: „Smiliš se mi, bodi tedaj, kakor želiš, jaz ne povem nikomur.“

Zdaj je bilo treba še Jéza pridobiti. Stopi tedaj tudi k njemu ter mu tiho na uho pošeptá: „Ljubi Jézko! Ali vidiš klobaso? Ako molčiš, ter ne poveš nikomur, da sem jo ukradla, tudi tebi dam velik kos klobase.“

„Kaj?“ zarenčí Jéz, „jaz naj bi jedel ukradeno klobaso! Mar misliš, da sem prijatelj tatovom?! Kdor s tatovi drži, boljši ni kakor tat. Jaz ostanim svojemu gospodarju zvest ter mu odkrijem njegove hišne sovražnike in kuhinjske tatove, da se jih bode znal varovati.“

To rekši, zgrabi mačko za ušesi ter jo vleče s klobaso vred v hišo pred gospodarja, kateremu vse pové, kaj je mačka naredila in kako je njega in njegova tovariša hotela podkupiti.

Mačka je bila tepena, da se je vse kadilo. Hektor in Lisee nista dobila ves dan nič jesti, ker sta k tatvini molčala, a pošteni Jéz dobi od gospodarja v plačilo svoje zvestobe — celo klobaso.

Lj. T.

Solnce in oblaki.

(Basen.)

Mogočno solnce je hudo pripekalo. Cvetice so pobešale ljubke glavice, drevesa so stala tiha in otožna, in vsa narava je težko sôpla v prevelikej vročini. A kmalu se vzdigne iz morja tenka meglica, katera vedno narašča in narašča ter vse nebó pokrije. Solnce spozna, da si je s svojo prehudo vročino nakopalo premočnega nasprotnika, skrije se osramoteno za temne oblake in vsa narava se veseli hladilnega rešitelja.

Ne bodi prevzeten in premogočen!

J. Š. K.

Usnjarstvo.

Usnjarstvo je umételnost, ki živalske kože tako prireduje, da postanejo vlečne (podatne) ter dolgo ne morejo segujiti. Usnje, katero rabimo za črevlje, škorne, rokavice, hlače, mošnje, jermena, kočije, sedla, vojke i. t. d. izdelujejo usnjarji iz živalskih kož. V usnje izdelana koža mora biti močna in podatna, ter ne sme vode propuščati; a kadar se namóči in posuši, ne sme biti oporna niti trda, tudi kršiti in lomiti se ne sme. Usnje so poznali že stari národi v jutrovih deželah, ter niso imeli samo tenko ustrojenih kožic, nego tudi razno-barvano usnje, kakor občeznani safijan, kordovan i. t. d. Pred nekoliko stoletji so dobivali Evropljani tako kožo iz Azije, a to najpred Turki, potlej Rusi i. t. d.

Že davno so ljudje znali, da izvarine mnogih rastlin kožo tako stegnejo, da potlej dlje časa ne more segnjiti. Ali to še ni bilo dosti; v takih izvarinah treba je bilo tudi trdih delov, ki so vse luknjice v koži zamašile, da ni mogla mokrota skozi nje prodirati. Pozneje so našli, da posebno hrastova, brezova, jelova in borova skorja ima vse te lastnosti v sebi, zato tudi pravimo, da so dobra čreslovina. Usnjarji, ki s čreslom kože strojijo, zovó se strojarji (Rothgärber). Po čreslu dobí vsaka koža bolj ali menj rudečkasto barvo. Strojari izdelujejo samo navadno usnje za črevljarje in sedlarje. A so še drugi usnjarji, ki strojijo kožo na jerh (Weissgärberei) in s tolščami (Sae-mischgärberei). Prvi se zovó belousnjarji (Weissgärber), drugi jerharji.